

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 19:04

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 20:20

ר"ת: 20:57

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 508 26.7.2024 - כ' תמוז תשפ"ד

וְהוּא הַשְּׁמַעַן לְהוֹאֵל צַדִּיקִים וּבְיָמָיו בָּנוּ

פְּרִישֵׁת - פְּנִיחָס

פְּנִיחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהוּ הַשֵּׁיב אֶת חֲמֹתֵי מַעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאֹתַי (כה,יא)

בספר 'קדושת לוי' מודקדק באומרו 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי בְּתוֹכְכֶם', תיבת 'בְּתוֹכְכֶם' מיותר הוא, שהיה די באומרו 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי'.

עוד הקשה שהרי פנחס עשה רק דבר אחד, שהיה מקנא קנאת ה' צבאות, ואילו הקב"ה שילם לו שתי פעמים שכר: א. ברית שלום. ב. ברית כהונת עולם.

ומה הטעם שקיבל על מעשה אחד שכר כפול? ומבאר 'קדושת הלוי' כי בד"כ כאשר רואה אדם חס ושלום בני אדם שעוברים עבירה, כועס תיכף עליהם, ומקנא קנאת ה' צבאות, ואז חס ושלום מעורר דינים על ישראל, כיוון שדן אותם לכף חובה.

אבל פנחס לא עשה כן, דאפילו כאשר קינא קנאת ה' צבאות, לא היה מעורר עליהם דינים חס ושלום, רק עורר עליהם חסדים גדולים, ואדרבה היה מכפר על בני ישראל, מחמת שהיה מליץ טוב על בני ישראל, כמובא בגמרא (סנהדרין פב,ב) שבא וחיבטן בקרקע (את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור), ואמר לפניו: רבונו של עולם, על אלו יפלו כ"ד אלף מישראל!?

ובזה יובן הטעם שנתן לו הקב"ה שתי פעמים שכר: א. 'ברית שלום' - שכר על שקינא קנאת ה' צבאות. ב. 'ברית כהונת עולם' - שכר על שהיה בתוך בני ישראל, ולא היה מופרד מהם, ועורר עליהם חסדים ורחמים, והיה מכפר עליהם כמידת כהן שהוא בחינת חסד.

וזוהו הדקדוק בפסוק שגם בשעה 'בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתַי' היה 'בְּתוֹכְכֶם' והיה מעורר עליהם חסדים ומלמד עליהם זכות, ולכן נאמר בו (כה,יג): 'וַיִּכְפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'. ('דרך אמונה')

הַנְּגִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהַנֵּת עוֹלָם (כה, יב-יג)

במדינת גאליציא, המרא דאתרא נסתלק מן העולם, והובילו אותו למנוחות לבית עולמים, וליד קברו הפתוח פרצה מחלוקת גדולה מי מבניו ימלא את מקומו ברבנות העיר. כאשר נודע הדבר להרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, נענה ואמר: עכשיו נתישב לי מה שמצינו גבי פנחס, שהקב"ה בירך אותו באומרו 'הַנְּגִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו', ולכאורה מה ענין ברכת השלום לכאן?! אלא כאשר מגיע 'וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו', כאשר הבנים צריכים לירש את מקומו אזי מתעוררת מחלוקת גדולה, ולכן הסמיך לזה ברכת השלום 'הַנְּגִי נָתַן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם' (דרך אמונה).

וְהִיְתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהַנֵּת עוֹלָם (כה, יג)

אמרו חז"ל, שעשרה ניסים נעשו לו לפנחס באותו יום, ואחד מהם, שזמרי וכזבי לא מתו מיד, אלא פרפרו, כדי לא לטמא את פנחס הכהן, ורק אחרי שהשליכם, מתו. לפי דברי חז"ל אלו תירץ רבי יוסף חיים זוננפלד תירוץ נפלא על הקושיא באמירת "על הניסים", "מסרת גיבורים ביד חלשים... וטמאים ביד טהורים", בשלמא "גיבורים ביד חלשים" – זהו נס, "רבים ביד מעטים", נס, אבל "טמאים ביד טהורים" מה החידוש, במה רב כוחם של הטמאים מכוחם של הטהורים אלא, כמו שמצאנו בפנחס, כשלקח את הרומח בידו ומסר נפשו על קדושת ה', אמרו חז"ל שאחד הניסים שנעשו לו שלא מתו מיד ורק אחרי שהשליכם מתו כדי שלא יטמא, גם כאן בחנוכה היה נס, שהיוונים לא מתו מיד בידי החשמונאים. וזה הפירוש "וטמאים", אע"פ שנהרגו וטמאים, בכל זאת "ביד טהורים", שהטהורים לא נטמאו. ('מדשן ביתך')

וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּכָּה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת-הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶן-סְלוּא (כה, יד)

שואל ה"אור החיים", מדוע לעיל (כהו) כשהתורה כותבת את מעשה זמרי, לא כתוב את שמו, אלא רק "וְהָיָה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב"? ומתרץ, אז עדיין לא עשה מעשה, אלא רק חשב לעשות, "וְהָיָה אִישׁ בָּא", וכל עוד שלא חטא בפועל, לא תבזהו התורה להזכיר שמו. אבל כאן, אחרי שעשה את העבירה בפועל, פרסמה התורה את שמו וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל.. זמרי בן-סלוא, כי מצווה לפרסם עושי רשעה.

רבי משה פיינשטיין מתרץ: אם היו כלל ישראל יודעים בשעת החטא מיהו החוטא, היה הדבר גורם לתסיסה גדולה, כי הרי היה נשיא וחשוב ומעשהו עלול היה להשפיע על הסובבים, וכיון שכך התורה לא פרסמה את שמו. אבל אחרי שנהרג, יש בהזכרת שמו תועלת רבה, כדי לפרסם שעל אף מעמדו החשוב, לא חסו על כבודו והרגוהו, כי מעשיו של האדם הם הם אשר קובעים את דינו ולא מעמדו וחשיבותו. ('מדשן ביתך')

קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוֹן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ (כז, יח)

הסביר מרן עובדיה יוסף זי"ע: א: הקב"ה הכתיר את יהושע בן נון בתואר "איש אשר רוח בו" – ופירש רש"י: אשר רוח בו – שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. והנה אחד מהשבחים על דוד המלך היה שהוא יודע לנגן, ולכאורה מה השבח בזה על דוד המלך שיודע לנגן בכינור? אלא כוונת חז"ל: שדוד המלך היה יודע להבחין בכוונת השואל על פי הטון של שאלתו, ועל פי ניגון המילים שיצא מפי השואל ידע דוד להבחין בטיבו של השואל, וזהו שיבחו של דוד המלך. כך גם היה יהושע בן נון איש אשר רוח בו – שהיה יודע להבחין בכוונת השואל על פי הרוח וההבל היוצא מפיו של השואל.

וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמִּכָּה הַמְדִינִית כְּזָבִי בֵּת צוֹר רֵאשׁ אַמּוֹת בֵּית אָב בְּמִדְיָן הוּא (כה,טו)

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "תפארת יהונתן" שואל, לשם מה הוזכר כאן ייחוסה של כזבי בת צור? ומתרץ, הגמ' בסנהדרין (פב) מסבירה מה היתה טענת זמרי, שכשהביא את המדיינית לפני משה ושאל, זו אסורה או מותרת, ואם תאמר אסורה, בת יתרו מי התיר לך. ואע"פ שגיירה משה, הרי גם זמרי יכול להתנצל ולומר שגייר את המדיינית, אבל הגמ' ביבמות (כד) אומרת שלא מקבלים גרים, לא בימי משה ושלמה ולא בימי המשיח, כי הם אינם מתגיירים לשם שמים, והם רק רוצים לאכול משולחן מלכים.

ומה ששלמה התחתן עם בת פרעה, כי היא היתה בת מלכים, ולא שייך לומר שהתגיירה כדי לזכות לשולחן מלכים, ובוודאי עשתה זאת לשם שמים. זהו שטען זמרי למשה, הרי אביה של כזבי הוא "ראש אמות בית אב במדין", ואם כן, משולחן מלכים באה ומותר לגייר אותה. (מדשן ביתך)

וְהִיָּתָה לוֹ וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו (כה,יג)

בירושלים, ישנה משפחה שעלתה מגרוזיה, שכל הבנים שלהם, כמו שאומרים, אחד אחד תלמידי חכמים וגאונים, שאלו את האבא: מהו הסוד שזכה לכזו משפחה? מהו המתכון?? וסיפר: שבגרוזיה, היה להם ביקורת על מקווה הטהרה שהיה שם ורצו לסגור אותו, ואבא שלהם היה מעורב בשלטון, כשבאו, הוא אמר להם: תגידו, אתם רציניים זה נקי מאה אחוז!!! ולקח כוס מילא אותו במים של המקווה, בידך ושתה, הם הכירו אותו וכשראו שהוא עושה כזה דבר, הבינו שהוא לא היה לוקח סיכון אם היה חשש, וירדו מהרעיון שלהם לבדוק את המקווה ובכך ניצל המקווה מסגירה.

הוא עשה מסירות נפש למען בורא עולם, והקב"ה שילם לו בילדים, הוא זכה למשפחה שכולם צדיקים ומיוחדים. והאמת, שמסירות נפש זה לא רק בדברים גרנדיזונים, זה גם במסירות שאדם מוסר את הרצון שלו, אם יש לו נסיון והוא מתגבר עליו, זה נקרא מסירות נפש, ומשלמים על זה כאן בעולם הזה, וזה חוץ מהשכר שיש לו לעולם הבא. (מקשיבים לקולך)

הֲנִי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה,יב)

לרב מבריסק הגיעו שני אנשים לדין תורה, אחד מהם יצא חייב והתחיל לצעוק על בעל הדין השני, היה שם אדם שעובד בבית הדין, ושאל את הרב: אם זה אותו אדם שהיה כאן לפני כמה ימים עם שאלה על כשרות של בהמה??

אמר לו הרב: שכן, ושאל: אני לא מבין, אז הנידון היה על בהמה, שזה הפסד הרבה יותר גדול מההפסד של היום, ואיך זה שלפני כמה ימים כאשר הרב אמר לו על הבהמה שהיא פסולה, הוא קיבל את זה בשלוות נפש ולא צעק, ופתאום היום שזה סכום פחות מעשירית הסכום של הבהמה, ובכל זאת הוא צועק כאילו מחר אין לו מה לאכול, כאילו לקחו לו את עשרים השקלים האחרונים.

ענה לו הרב מבריסק: שלפני כמה ימים הוא לא צעק, כיון שאף אחד לא קיבל את הכסף, לכן הוא מוכן להפסיד פי 10, רק שהכסף לא ילך למישהו אחר, אבל כאן אפילו שזה סכום קטן, אבל הסכום הזה עובר למישהו אחר, את זה הוא לא מסוגל. (מקשיבים לקולך)

כִּי בַחֲטָאוֹ מֵת (כז,ג)

הגמ' במסכת שבת (ק"ג): מספרת, מעשה בחסיד אחד שעבר בשבת ליד כרמו, וראה שיש פרצה בגדר. הרהר בליבו שעליו לסתום את הפרצה מחשש לגנבים, ומכיון שהרהר על כך בשבת, על אף שלהרהר מותר, קיבל על עצמו החסיד לא לתקן גדר זו לעולם. מה עשה הקב"ה? הצמיח לו שם אילן ושמו צלף, ונסתמה הפרצה ע"י הצלף.

אומרים בשם האר"י הקדוש (מובא ב"בן יהודע"), שאותו חסיד היה גלגול נשמה של צלפחד, והוא בא לתקן את החטא של חילול שבת ע"י הקפדתו המופלגת בשמירת שבת. וגם שם העץ רומז על כך, צמח שם חד- צלפ- אותיות צלפחד.

הגמ' בביצה (כ"ה): אומרת, שלשה עזין הן, ישראל באומות, כלב בחיות, תרנגול בעופות ויש אומרים אף צלף באילנות. התורה כותבת "איש מקושש עצים" אך אינה נוקבת בשמו, והאיך נרמז ונודע שמו? עץ הצלף הוא שגילה שמחלל השבת היה צלפחד, ושאותו חסיד הוא גלגול שלו, ולכן נאמר על הצלף שהוא עץ שבאילנות. ('מדשן ביתך')

קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו (כז, יח)
את הסיפור הבא סיפרו תלמידי חכמים שהיו ב'שימוש' אצל רבי יהושע נויבירט זצ"ל, ואשר היו עדים למעשה: יום אחד הגיעה אשה אל רבי יהושע זצ"ל, והחלה לבזות, לקלל ולהשפיל את הרב נויבירט, בתואנה שעשו לה עוול. הרב נעמד ליד החלון, הסתכל על הרצפה ושתק. הרב שותק, אך היא ממשיכה בשלה - הוסיפה לצעוק ולקלל קללות נוראות.

היא צועקת והרב ממשיך ושותק. לאחר שיצאה האישה, פנה רבי יהושע זצ"ל לנוכחים ואמר: 'עד היום לא ידעתם מה זה 'שימוש', רק היום למדתם. אתם חושבים שכשתהיו רבנים תיהנו מהכבוד שיחלקו לכם? לא ולא! להיות רב או איש ציבור, זה אומר לסבול ביזיונות וחשדות ולספוג הכל. כעת יודעים אתם לקראת מה אתם הולכים, ורק אם תאמרו שאף על פי כן ולמרות רוצים אתם להיות רבנים ואישי ציבור, רק אז זה נקרא קבלת עול הציבור באמת!' (קונטרס אהל יהושע)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מוררוך ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, חנן גבאי בן דונה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מוררוך ז"ל, מיכאל בן מוררוך ז"ל, רחמים בן מוררוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למושפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.